Norman Károly

Telepátiaszemle

3.IV. Technikai kérdések. A telepátia mint kommunikáció

3.IV.a. Telepatikus alrendszer

Egy telepata telepatikus alrendszerét az introjekciógyűjteményében végződő bilaterális kapcsolatok alkotják. Ennek egészen megfelelő kommunikációs modelljei az internet peer-to-peer típusú (egyenrangú felek közötti) tele-videofon alkalmazásai (Skype, Messenger stb.): alapvetően nem szerveren tárolt tartalmak egyenrangú kapcsolatokból szőtt infrastruktúrán jutnak át két-két fél között, anélkül, hogy akár egy szimultán kapcsolat működéséről biztos információja lehetne harmadik félnek. Tud ugyan következtetni a mentális működésből valamelyest, de nem tárgyilag, hacsak nem a szimultán kapcsolat feltételezése épp a tárgy, s arról sem tud meg semmi bizonyosat. A kapcsolati lista megfelel az introjekciógyűjteménynek, a csetablak megfelel a bilaterális kapcsolatnak. Az eltérés abban áll, hogy a Skype igényli a szervert, s ha az nem működik, nem működik a Skype sem, vagyis az általa közvetített, egyébként exkluzív kétoldalú kapcsolatrendszer nem aktualizálható. Ezzel szemben a telepátia olyan, mintha dróttal bekötötte volna a telepata a partnereit egyenként a maga végkészülékeibe, s ezek a független, külön-külön álló drótok a megfelelő partner megfelelő végkészülékeiben végződnének.

Maguk az introjekciók kölcsönösség során épültek fel, ami azt jelenti, hogy a partner önképe hozzájuk tartozik. Ezért nem elvont lelkiség jelenti a végpontot, hanem teljes testi gazdagságú lény jelenléte a másikban.

3.IV.b. A „pozitív visszacsatolás" kérdése: ha valamely lelki folyamat a másikban lelki folyamatot indukál, annak visszahatása ugyanarra a lelki folyamatra fölerősíti azt, s az megint átjut és megint indukál stb. Kell tehát legyen a telepatikus érintkezés szorosságát limitáló tulajdonság, ami olyan korlát, amely az abszolút egységnek mint az egykor kétoldalú kapcsolat egyetlen énné való összehegedésének útját állja. Nem vehető telepátiának, ha már nem kéttudatos.

Példa erre a szexuális gerjedelem limitje: az egyik fél gerjedelme indukálja a másik gerjedelmét, aminek fölfogható jelei akkor megerősödve az egyik fél gerjedelmét tovább fokozzák s.í.t. A gerjedelem extrém fölfokozó-

dása azonban növekvő mértékben a kétoldalúságtól elemelkedő, önmagába zárkózó élményt jelent, s a gerjedelem-maximum személyes korlátjába ütközik. A telepátia a teljes, egyetlen önazonosságig menőleg nem juthat el (ahogy renormálni kell a fizikában az elektromos kölcsönhatás divergenciáját is a klasszikus térelméletek mellé: ha olyan részecskeként fogok fel egy töltött részecskét, amelynek részeiben oszlik el a töltés, akkor az egyes részei közelsége a távolság négyzetével fordítottan arányos elektromos kölcsönhatást rendkívüli mértékben felerősíti, pontszerű esetben a végtelenig, amit a fizikának valahogy ki kell rekesztenie, mert nem látszik a világ ilyennek.) Ez azt is jelenti, hogy van hézag a teljes telepatikus egység és a tényleges abszolút személyközi azonosság között, és ez a „telepatikus érintkezésben vagyok egy partnerrel" tudat technikai biztosítéka (kontra: magam az vagyok, aki; s a magányomat megkettőződve gondolom el, magamat állítom szembe magammal a magányom ellen, ehhez aztán senki más nem kell. Nem mintha az efféle magányos teremtésnek ne volna teológiai példázata is...)

Más problémát is felvet az információ visszacsatolásának kérdése. A végkészüléken átjuttatható minden információ, amit az lát, tehát a felek mentális állapota. Csakhogy annak része a végkészülék, vagyis a másik introjekciója maga is, „a kamera önmaga felé is fordítható". Az eredmény a két tükörrel előállítható végtelen tükörsorra hasonlít, mégis nagyon fontos: ez kell az introjekciócsiszoló, telepátiatanulási visszacsatolási folyamathoz. „Mit gondolsz te rólam, hejj? Nade – „

Spoiler: a mesémben egy kislány királynői koronája hátrafelé lebillen, amit előre lát a partnere, és ahelyett, hogy erre a lassabban, tökéletlenebbül megérthetően, szóban figyelmeztetné, önkéntelenül átsugározza az erről az elméjében elgondolt „videót", a tökéletes közlés nyomán a kislány hátranyúlva még idejében elkaphatja a koronát.

Azonban az introjekciócsiszolás klasszikus, időt igénylő, azaz nem telepata visszacsatolási folyamata konvergenciakérdéseket vet fel, mi viszont távolhatásban gondolkodunk, időbeli és térbeli késés nélkül. Ez azt jelenti, hogy a csiszolódás időn kívüli, azonnali logikai elkészülés egy információval. A tanulás-tanítás nem időbeli folyamat, hanem azonnali emelkedés, felugrás az adott közös tudás egyenlő minőségéhez. Ámde a két fél esetleg nem egyformán áll készen. Sem a képek emlékére támaszkodó testi látás, sem a szellemi látás (fogalmak, eszmék) nem szimmetrikus a két partner között. Akkor „én tudom, hogy Te tudod, amit én tudok, mert erről értesülök épp a kapcsolatunkban, de te nem tudhatod annyira, mint én, mert gyerek vagy, s

én ezt tudom, s te tudod, hogy én ezt tudom...” (hajjaj) metatartalom a tartalomról, de ez is része az átvitelnek, magasan strukturált átvitel, hierarchikus metatartalommal, a legvégsőkig. Csak óvatosan lépdelhet a szerző.

3.IV.c. Kapcsolatkérés, álom

Miközben a kapcsolat teljesen uralt, tehát tetszés szerint vehető fel vagy szakítható meg bármely fél oldaláról, aközben szükség lehet kapcsolatkérésre, mint ha csengetne egy telefon. Ezt úgy lehet elrendezni, ha az introjekciók nem állandók, hanem van egy alvó és egy éber állapotuk. A felébredt introjekció felé fordulhat a figyelem, ha ennek nincs valamilyen akadálya (más aktív kapcsolat, alvás). Mármost az ember a telefoncsengést álmában is meghallhatja, és az elme állapota nem követi szorosan a hétköznapi „alvás-ébrenlét” határolást. Vagyis akár éber, tudatosan kommunikációképes állapotban is detektálhat a telepata „hívást”; de reagálhat ilyenre a mentális képességegyüttese alvás közben is, ilyen pl. a „másikkal álmodás” élménye. Sőt: a lélek aktív mindig (l. föntebb, a **3.II.d.** pontban), azaz a képessége, hogy akár alvás közben maga kezdeményezzen hívást, s így bocsátkozzék kapcsolatba („megérzem, hogy velem álmodik, álmainak alapgazdagsága és korlátozatlansága pedig a mentális állapotáról hozzám a telepatikus kapcsolaton át érkező információ. Ő engem mintegy álmában hallgat meg.”) Tudhatja-e egy telepata partner, hogy a másikkal való mentális történés épp annak álmában van? Nem, hiszen az álmodó sincs ilyesminek tudatában. (Sőt, van a rémálom, egy éber telepatikus partner számára eleven sújtás.) Döntés kérdése: csak tudatos, éber állapotban legyen-e lehetséges a kétoldalú kapcsolat, vagy bármely, akár mindkét fél álmában is?

3.IV.d. Telepatikus kommunikációs hálózat

Mivel a mentális objektumaim megmutatásával szabadon gazdálkodhatom, ha erre a korlátozásra az igényem egyáltalán fellép; s az introjekciók is közéjük tartoznak, lehetséges a „konferenciahívás”, ami azt jelenti, hogy a mentális bilaterális kapcsolatokból aktuálisan csillagtopológia áll össze. (Spoiler: ez történik a leendő regényem egyik szereplője körül egy uszodában.) Az élmény az információtartalomnak a kétoldalúnál magasabb érdekűsége. „Olyasmi, amit hasznos mindannyiunknak egyformán tudnunk”, például cselekvési terv/döntés közös munkával való kialakításakor. Ez a vezetett értekezlet (tehát nem a peer-to-peer, széteső brain-storming) allegóriája. Mármost azt, hogy végpontok vannak telepítve, lehet tudni, s ez még nem jelenti, hogy a rajtuk áramló információkról bármi biztosat kívül-

álló megtudhatna. Gyakorló telepata felismerheti, legkevesebb a saját valamely partneréről, hogy az fel van szerelve a szükséges képességekkel; ez összeverbuválhatja a „Jó csapatát", elindítva a kapcsolati háló működését.

A szokásos hétköznapi életben igenis vannak ennek modelljei: „a mi jó kis társaságunk, amelynek tagjai fél szóból is megértik egymást, összecsiszolódtak, s közös vállalkozásokban, programokban is vannak, meg egyenként is kapcsolatban állnak egymással; most akkor (legyen épp) Övé a játékvezetés". Ez azt jelenti, hogy a koncepció szerint az ilyen konstrukciók szupermagas színvonala érkezik el a telepátia minőséghez. Ezt még a peer-to-peer dedikált kapcsolati rendszer teljesen ki tudja szolgálni.

A felvetett szembenállás: bilateralitás kontra konferenciahívás úgy oldható fel, hogy az aktuálisan egy kapcsolat mentén átvitt tartalmakat nem lehetne egyszerre több felől is megszemlélhetővé tenni; de a hálózati középpont mentális tartalmát, ha nem korlátozza, igen; vagyis nem mint a közlés tartalmát nyíltan az asztal közepére kitéve, hanem mint a középponti tudat tartalmát észlelheti harmadik fél. Igen, de akkor lelepleződhet a másikkal való átvitel tartalma is, sértve az exkluzív kétoldalúság adatbiztonságát, hiszen nyilván azt viszi át éppen, ami benne magában van: ez ellentmondás, és mindig alkalmi döntést kíván.

3.IV.e. Broadcast ne legyen?

Az előbbiből következő kérdés ez. Mivel a kapcsolatok kétoldalúak, ne legyen arra mód, hogy igehirdető módjára szolgáltasson személytelen, címezetlen műsort a telepata? Ez egyebek mellett mindenesetre kizárná a bármiféle telepatikus „performance-okat", tömegszuggesztiókat, hiszen a bizonyosságtudat is egy-egy adott kapcsolat kelléke, a két felet és az őket összekötő kapcsolatot kíséri, minden külső szemlélő nehezen győzhető meg a valóságossága felől. A telepatikus kapcsolat magasan diszkrét. Ha harmadik fél telepatikus kapcsolatot tapasztal, az az ő számára nem telepatikus kapcsolat, hanem kellő mélységben nem ismert, sőt egészében meg sem ismerhető objektum. Csak a sajátját élheti meg tényleg telepatikusként. Példa erre egy foton érzékelése: oldalról nem lehetséges, olyan nincs, hogy „jé, ott megy egy foton!" Ám kontra: konferenciahívás. Tehát egy megoldás: szimultán tudjak bilaterális, és ugyanazon résztvevőkkel konferencia kapcsolatban is állni. Mit tudhat erről meg egy telepata?

Megoldás lehetne egy magasabb, telepatikus mező, amelybe bekapcsolódik minden telepata. „A baráti köröm telepítette a Messengert."

Ami biztos: kulcsprobléma a telepatikus és a más módon történő tudatbefolyásolás között különbségeket tenni. A démoni Cipolla gonoszságából eleve kell kizárni, hogy kapcsolatba lehessen hozni az erkölcs másik pólusára pozícionált telepátiával. Ugyanez a kérdés tömegszuggerálási esetekben, ez nagyon messze vezet, ahogyan a – nem is túl távoli – történelmi múlt némely esete is rámutat. Valószínű a morális szempont reflektorával lehet ezeket a helyzeteteket világossá tenni.

3.IV.f A kapcsolat adatszimmetriájának kérdése

Mind a telepátia szabadsághoz való viszonya, mind a technikája (a kölcsönösen telepített introjekciókat összekötő, dedikált telepatikus vonal) a legmagasabb fokán szimmetrikus: az információk, amelyek cserélődnek, a korábbi exkluzív birtoklásukhoz képest haladéktalanul és önmagukban tekintve őket teljességükben közössé válnak. Nem lehetséges olyan, hogy „én kifaggatlak, de magam nem mondok el semmit", mert ez esetben csak épp maga a faggatás a közössé tett információtartalom. „Most vallatnak, ezt mindketten tudjuk; de eszemben sincs vallani." Erről még lásd a percepciós fejezetet. Csakhogy a fejletlen oldal nem tud róla, hogy az információja közös, míg a már kiépültben a tartalom szorosan kötődik a másikhoz. „Én tudom azt, amit te tudsz, és tudom, hogy azt épp *te* tudod; de te nem tudod, hogy én tudom rólad, hogy azt *te* tudod, ellenben azt hiszed, képes voltál eltitkolni."

Lehetséges, hogy a partnerek egyike figyel, és a másik mentális állapotáról úgy szerez információkat, hogy azokat a másik nem küldte aktívan át. Ám a végső bizonyosság hiányozni fog, a telepata lehet abban, hogy pontos az értesülése, de hiányzik erről még a „bizonylat". Éppen annak megszerzése a folyton felmerülő antitézis. („Mi a fenének a bíróságnak a beismerő vallomás? Mindent precízen kikutatott a nyomozás, kétség úgy sincs.") Mi történik a „kukkoláskor"? Bizonyosság helyett feltevéssé válik az információ, azaz a telepatikus kapcsolat izolációvá. Ez tehát tranzakciós jellegű: a telepatikusan átjutó információ legalitási és tartalmi bizonylattal, a másik fél általi meghatalmazással és megerősítéssel együtt, elválaszthatatlan egységben érkezik, a ténylegesen legmagasabb szinten. Ez a „tökéletességgel" is összefügg: abban nincs kétség, hogy ami átjutott, az úgy igaz, ahogy van, s több felőle visszakérdezéssel sem volna megtudható. Az introjekciók mindenkori állapotának megfelel ugyan a kapcsolatminőség, de ami egy adott kapcsolaton átjut, annak hűségében egyáltalán nincs helye kétségnek, ez fel sem merül. „Egy rossz telefonvonalon beszélgettünk ugyan, alig hallottam valamit is, de úgy

értettem, hogy Felsőmokronczai Alíz megszülte gyermekét. Ez számomra bizonyosság, fel sem vetődik, hogy még utánaérdeklődjem. Minden további nélkül viszek neki egy járókát."

3.IV.g. Egyoldalú telepátia

Számos esemény lehet a regényben telepata akciója, de nem minősíthető annak: ilyen a mások gondolatainak fokozott, de egyoldalú érzékelése. Csakhogy abban is másként jár el a telepata: olvassa a másikat, de a másik nem tudja olvasni őt. A háttér: a végkészülékek egyike és másika nem szimultán alakul ki, vagy az egyik (s emiatt teljes, visszaigazolt és megszilárdult fejlettségében a másik) akár ki sem alakul. Ilyenkor a szélsőséges empátia mint magánjellemző tart ugyan a telepata minőségi szintje felé, de tényleges kapcsolat csak akkor épül ki, ha a másik is megfelel ennek a szintnek.

Affelé terel ez, hogy igazán telepatikusnak a kölcsönöset veszem, az adatátvitel fő tartozéka a kölcsönös hitelesség, amelyet az átvitel tárgyához mindig az adónak minősíthető fél tesz hozzá (tehát kölcsönös produkció az átviteli közösnek a hitelessége). Tehát ha egyvalaki jut egy másik tudattartalmához akármely képessége révén is, az nem lesz a telepatikus átvitel színvonalához megkövetelt mértékben, feltétel nélkül hiteles, nem lesz hitelesítve.

Morális korollárium: a telepátia rosszra nem használható: aki képes olvasni mások gondolataiban, az jó, s még egyoldalúan sem élhet azzal vissza, mert azonnal elveszti a bizonyosságot, önkényes feltevése pedig rövidesen megpróbáltatik, és jó eséllyel megbukik.

3.IV.h. Halasztott kommunikáció ne legyen

A telepatikus kapcsolat mindig élő, az introjekció nem választható ketté egy előzetes csomagra és azután annak átküldésére. Nem lehet telepatikus közleményt előkészíteni, a többi között ez a telepatikus folyamatba távolságot iktatna be, ami definíciószerűen nem lehetséges. A telepatikus introjekció a másiknak tényleges jelenléte az egyikben, nem pedig egy puszta reprezentáns, aki később kézbesít. Amiként „Isten mindig jelen van bennünk, és sosem alszik. Ámde előfordul, hogy (nekem 'amikor') nem szól."

3.IV.i. ESP? (Extraszenzoriális percepció, érzékfeletti fölfogás)

A telepátia különféle, részben a **2.** pontban idézett meghatározások szerint az öt érzéken túli csatornát használó kapcsolat (ami mellesleg suba alatt további, később feltárandó, kellő magyarázattal szolgáló érzékcsatornák elgondolására utal). A logikailag korrekt döntés: a telepátia *bármely*,

elvben később feltárható érzéki kapcsolaton túli, azaz nem érzéki, nem érzékszerű. Ez látszólag technikai észrevétel, de átvezet a logikához: ahogyan az „a-priori" Kantnál minden tapasztalatot megelőz, de nem időszerűen, hanem logikai rendben, ahhoz hasonlóan a telepatikus a bármiféle érzékszervi jellegű kapcsolaton túli. Ettől eltérő kezelése kicsúszik a meghatározásban testet öltött vágyból, a bármely korlát túllépésére irányuló óhajból. Ugyanakkor a telepaatikusan átvitt mentális tartalom nem desztillált logika, hanem a teljes érzéki spektrumon kiterjedő élmény. Nemhogy görcsösen akarnék konstruálni minden érzékitől elvont információt, hanem épp a torzítatlan, teljes mentális-intellektuális átvitel lebeg előttem mint eszköz. Innen kezdve az átviteli technikára korlátozódik ez a ködös „érzékfelettiség", nem az átvitel tartalmára.

3.V. Mint percepció

3.V.a. Nincs belső távolság

Miután a másik a legteljesebb, szellemi közelségben képviselteti magát az egyikben, a telepatikus kapcsolatban, nincsen értelmezhető út, amelyen a kapcsolat a testen belül haladna. Tehát nincsen telepatikus inger és ingerület, nincsen ingerküszöb. Nincsen késedelem, nincs felfogó szerv.

3.V.b. Az időbeli viszonyokat azonban befolyásolja a gondolkodási sebesség, amely különböző lehet személyről személyre, egy személy esetén is állapot- és körülményfüggő. Tehát bár a kapcsolat azonnali távolhatás; főleg többoldalú átvitelkor az ütemezés, a közös szinkron variálhat. A megoldás nem időben elhúzott átvitel, hanem minőségben előrehaladó tartalomátjutás. Lassan, finoman, hogy minden íz kibontakozhassék! A telepatikus átvitel nincsen azzal elintézve, hogy mi ment át, hanem kell hozzá az élmény, a személyek logikai-tartalmi, a tolakodó, párhuzamos időszerűséget félretoló végigélése, legyen ez a tartalomtól függően akár villanásszerű, akár hosszabban kibontakozó.

3.V.c. Telepatikus minőség

Lehessen-e a telepatikus minőségek között különbség, amit például az introjekciók minőségi gazdagságában való különbség alapoz meg? Noha a minőség minden más kommunikációs módhoz képest dinamikusabban javul, amit úgy lehet megfogalmazni, hogy: „a telepátia alapvetően a

kölcsönös visszacsatolásra épül", mégis lehetnek szintkülönbségei, így fejlődési fokozatai is.

Ámde nem lehet a minőségeket egymással összehasonlítani (?), csak önmaguk különböző fejlődési fokozatai között lehet konstatálni a javulást; romlás pedig nem lehetséges. A gazdagság nem fogy, hanem halmozódik, mint az élet tartalma. Két külön telepatikus kapcsolat között összehasonlító különbségtételnek nincs értelme, mindegyik önmagában az, ami.

Példa: kiváló telepata tanár és telepata növendék együttese kiemelkedő pedagógiai sikerre jut, alkalmilag kétoldalú haszonnal.

Az átvitt szellemi tárgyak mint konzerv később is felbonthatók legyenek (l. korábban az ezzel ellenkező álláspontot), pl. aszimmetrikus felkészültség esetén (tanár kontra diák), s akkor sem feltétlenül teljesen? L. alább, a mintázatkérdést is.

3.V.d. Mintázatkérdés

Szokványos ingerület mint válasz igényli a meglévő mintázatokat, ami ahhoz is kell, hogy az ingerküszöbön hatékonyabban jusson át (vagy egyáltalán átjusson) az ingerület. (A corpus geniculatum laterale-ba a striatumból is vezetnek vissza jelek, amit úgy szokás értelmezni, hogy a korábbi látásérzékelések eredményei dúsítják a látásingerületet, miáltal az ingerküszöb átlépéséhez esetleg már elegendő lesz a kezdetben elégtelenül halvány ingerületerősség, s a meglévő mintázatok az agy látókérgéből indulva egy kört tesznek meg, és még maguk is megerősödve segítik át a küszöbön a rokon ingerületet.) Az én meghatározásomba ez teljességgel beleférne: a folyamat része lenne a tanulás általi kapcsolati tökéletesedésnek. Annál jobban és tisztábban hallom a partnert, mennél többet érintkezünk. Ehhez azonban a telepátiában nem tartozik térbeli vagy szervi modell, mint az előbbi látáspéldában, hanem ez a kapcsolat szorosra fonódásának varázslatos története. Minden kapcsolat mindig fejlődik; és élményszerű, és a főhősök kapcsolatának részét is képezi, hogy ez – mint a kapcsolat lényegi tartozéka – egyben a kapcsolat élvezetének is ősforrása. Mintha mondanám: „a kapcsolat eleven valami, nem holt tárgy; nem a megléte, hanem a működése-fejlődése adja a tartalmát, egyben gyönyörűségét. Az út a fontos, nem a végállomás." Továbbá párhuzamos ez az emelkedés a bizonyosságra jutással, a kapcsolat ténylegességére ébredéssel, a „telepata-önazonosságra ébredés" élményével.

Rendben, tehát szokványos érzékszerv érzékletének az útjában küszöb áll, amin csak az előinformációkkal való dúsulás után tud belépni. De mi

volna a helyzet a telepatikus inger útja mentén? Talán a „kapcsolattanulás" lépjen az ingeremlék-felhalmozódás, a mintázatgyűjtés helyébe, annál is inkább, mivel állást foglaltunk amellett, hogy élettani, fizikai, szervi vagy hasonló topológia nem gondolható el. Az ugyanis: élettan és fizika volna, és máris a természettani kutatásra kellene számítani – a Csodák birodalmában.

E „küszöb-ügy" másik aspektusa összefügg a tanulási menettel: az érkező információ és a már korábban betárolt információk viszonyát érinti. Miután az információ nagy tökéletességgel válik közössé, elrendezendő és felhasználható az egyik fél korábban szerzett tapasztalatának és másik által az adott esetben látott képnek az összeolvadása, közösen teljesebb élmény megszerkesztése a Kapcsolat útján. Harang egy-egy ilyen esemény, amely megzendül a lélek (és a történet) minden regiszterében.

3.V.e. Erősség- (intenzitás-) kérdés

Elsőre ez is több kapcsolat összehasonlítását, vagyis külső skálához való hozzámérést igényelne, ami értelmetlen. Lehetséges ellenben a kapcsolati információ szerinti súlyozás, a fontosság. Egy segélykiáltás, egy szerelmi vallomás elsődleges intenzitású. Az aktuális kapcsolat érdek (fontosság) szerint megragadja a figyelmet, s amíg annál vagyunk, nem tudunk összehasonlításokat tenni, mert a lelkünk és a partneré között e kapcsolat mentén nincs távolság, a kapcsolattól nem távolodhatnánk el, hogy más kapcsolati tartalmak egy készletében a súlyát méregethetnénk.

Amíg tehát egy kapcsolatban éppen benne vagyunk, „a súlya egységnyi". Azt gondolom, amit gondolok, nem róla azt, hogy mennyire fontos.

Ámde ha konkurens kapcsolatok vannak, akkor a kapcsolatok többessége, vagyis az összemérésük nem lenne kizárt. Hogyan állunk ekkor? Minősíthetjük-e az egyiket kétszer olyan fontosnak, erősnek, mint a másikat? Fecsegek egy barátommal, és segélykiáltás érkezik a szerelmemtől. Mi van ilyenkor? Hogyan rendeződik el a priorizálás? Telefonon úgy, hogy a kapcsolat attribútuma a hívó és a tartalom, s mondjuk: „várj, megnézem, ki az – hopp, egy pillanat, ez most fontos, várakoztatlak". Társaságban úgy, hogy az én szememmel átfogom, és mint társaságot vetítem magamba a társaságot, és ezen emberek közül a nekem fontosabb felé fordulok, először a figyelmemmel, aztán ténylegesen is. Tehát nem erősség ez, hanem fontosság, s abból a szempontból talán lehet priorizálás. De akkor volna elvont mérce is, a fontosság harmadik attribútum lenne. Tényleges társaságban nem vetődik fel, hogy az ember mérlegelhetne, mert akkor nem tud a telefonvonal távol-

ságába-személytelenségébe visszahúzódni, lehetőséget kapva a priorizálásra, hanem ott, az aktuális társaságban alakul úgy, hogy a figyelme valaki felé fordul, s akkor a többire épp nem. Hiányzik az alkalom az összemérésre. Ez lenne a helyzet a telepátiával: olyan közvetlen az akár több kapcsolati végpont mint a többiek közvetlen jelenléte, hogy föl sem vetődik az értékelgetés.

Másfelől azért nem vetődhet fel a konkurens erősségkérdés, mert a kapcsolatok bilaterálisak, nem tudnak tolakodni, magukat erősebbnek- fontosabbnak állítva egy másiknál. Ilyen lehetőségre nincs rálátásuk, csakis a fogadó félben esetleg meglévő plurális jelenlét adhat alkalmat neki a válogatásra.

Ezt a regény kikerülheti: egyszerűen nem lesz a történetben „telepatikus zsivaj", „konferencia", ami egészen más, mint a telepatikus képességű (azaz szuperérzékeny) szereplő által érzékelt amorf és bántó érzelmi zajszint. Ilyen a hétköznapokban is bőven előfordul, nyugodtan allegorizálható.

VI. A telepátia viszonya a Képesség hordozójához

3.VI.a. Képesség és aktualitás

A telepátia aktualitása e modell szerint azon múlik, hogy a másik fél megfelelő színvonalú képviselete költözzék be az egyik félbe. Nincsen tehát a szupermagas érzékenységen és mentális színvonalon túl egyéb alapjellemző, mert ehhez mindenféle távolság hiányzik. Noha e tekintetben is különbözők az emberek, mégis: a telepátiát univerzális képességnek kell venni, mint a par excellence társadalmi lény társadalomba szerveződéshez szükséges alapkészségeit általában. A többi a minőségbe átcsapó mennyiségi kérdés: aki csak jó empatikus képességű, az még kevés. De akár egy kutya és a gazdája között is kiépülhet olyan minőségű kapcsolat, amit ember és ember megirigyelhet. (Szokás is.) Akkor aktuálisan: a meghatározásban foglalt tételek megléte egyenlő a képesség meglétével. Ezt elvontan a „Jó" oldaláról közelítve: a telepátia egyáltalában való lehetősége a jó oldalon állás, a többi pedig ténylegesség, amilyen a szuperérzékeny, kivételesen magas intellektus, azzal a tartozékával, hogy képes kifejteni a telepatikus kapcsolat bizonyosságát. Vallások hasonlót úgy mondanának, mint a Katolikus Dogmatika (12. o.): az első vatikáni zsinat óta dogma, hogy „az 'igaz Isten' a kinyilatkoztatástól függetlenül a természetes ész világánál biztosan felismerhető". Ez teszi lehetővé például a teológiát, az Isten felől való bölcseleti gondolkodást. Ámde (2.): „a természetes istenismeret lényegesen kevesebbet láttat meg Istenből, mint a kinyilatkoztatás".

Ez hasonló ahhoz, hogy a telepatikus kapcsolat minden minőségét meg lehet gondolni. Ámde van egy tautológ tartozék, amire való képesség az „igazi hithez" nélkülözhetetlen: maga az igazi hit. Ha nagyon jó minőségű empatikus kapcsolatban vagyok, azzal nem vagyok még koncepciózus telepata, hanem ahhoz kell még a képesség a kapcsolat ténylegességében való feltétlen meggyőződésre. Ha valaki nem vallásos is, az ilyesfajta képességet, a hittel élést, a javára szokás írni, pozitív értéknek venni. „Hiszi is, nemcsak mondja" (természetesen ez nem az az aspektus, amely mint az Igazság, az őszinteség kritériuma: a mondás és lelki referenciája, denotátuma közötti egyezés), a hit nagy erő. Az objektivációs teljesítmények igazságfedezete, ha a szubjektív tartalom, amely megnyilvánul bennük, tényleg megfelel nekik. Ne hirdessen igét Istenről, aki nem hívő. „Tudom, hogy telepatikus kapcsolatban vagyunk, és hiszem is." Ezen túl azonban – általános tudás – az objektiváció energiafedezeteként is alapvető a hit. Sok szellemi teljesítményben kezdetben hosszan nincs több mozgató...

3.VI.b. Tanulható-e a telepatikus képesség, vagy csak ráismerni lehet?

Platón a Menonban azt az állítását példázza, hogy a matematikában a képzetlenből is ki lehet bábáskodni a matematikai igazságot, amely a maga tiszta formájában az ideának felel meg, s erre úgymond csak visszaemlékezni kell, sőt, akiben nem volt meg eleve, az mint tehetségtelen képtelen is lenne erre. Az arisztokratikus megközelítés egyeseket születésüktől felruházna a telepatikus képességgel, és ezeknek ezt csak felismerniük, erre csak ráébredniük kell; mások elvileg is el vannak zárva?

V. ö. ezt a predestináció kálvini tanával. Volna, akiről tettei előtt, születésével vagy még korábbról eldöntetett, hogy „jó" (üdvözülni fog). Ezt ugyan nem köti a jósághoz, de a minta hasonló. Igenis: vannak személyes, született képességbeni különbségek, és ezek érinthetik a jóságot is, a hitre való képességet is. Én például vallástalan vagyok, mégis teljesen fel vagyok szerelve a hitre való képességgel, miként minden kutató, aki a saját tárgyát komolyan tudja venni.

Mármost ezt a kérdést más összefüggésben, az örökölhetőség kapcsán is föl kell majd tenni.

Továbbá amikor még nem hiszi a telepátiát a másik fél, abban lehet, hogy következtet az egyiknek a gondolatára; de nem lehet biztos benne, hogy az tényleg azt gondolja. A következtetés ezzel együtt is lehet pontos, megfelelő ember – stb. ismeret birtokában. A telepatának ilyen kétsége nincs:

abban van, hogy ő a tényleges gondolatot vette át, az egyrészt pontos, másrészt az átvettsége azt is jelenti, hogy ő maga nem tett hozzá semmit, sem következtetést, sem feltevést. Mivel a másik gondolatának gondolása a két esetben azonos, a kettőt a kíséret különbözteti meg, amit melléje hisz/gondol a koncepciója szerint a másik gondolatát gondoló (a vevő).

3.VI.c. Az ismertet könnyebb modellezni

Ha a telepata modellezi magában a másik tudatot, akkor ennek kidolgozottsága nyilván függ attól, mennyire ismeri a kapcsolat kezdetekor a másik felet: az ismertet könnyebb modellezni. (A probléma a fentebbi „mintázat" kérdésével rokon.)

3.VI.d. Személyiség- , esetjegyek és telepátia

Jó hangulatban jobban megy? Magas IQ-val jobban megy? Merthogy gondolati műveletek kapcsolódnak hozzá, függhet az intelligenciától, s ha igen, hogyan?

3.VII. Kozmológiai következmények

3.VII.a. Kauzalitás, téridő

Az elnagyolt műelemzési sémában fölvetettem a „kozmológiai szintet". Az összes szintek kölcsönhatnak, a logikai is messze túlnyúlik önmagán, mind az összes többit érinti. Ha valamely tárgyat a logikai fedélzeten elrendezek, ennek lesz következménye a szövegre, a történetre, az esztétikumra is fölfelé, és természetesen illeszkednie kell a teremtett világegyetememhez. Az persze nem független más világegyetemektől, attól sem, amelyben az ember a kora és önmaga hite szerint ténylegesen él. Hogy áll a telepátia koncepciója ebben a tekintetben?

Ezek a távolhatás okán fel sem vetődnek. Ha valakinek ez lenne a heppje, hát a madzag, amely összeköti a két telepatát, nem mutat fel érzékelhető késleltetést és távolsági minőségromlást, mert épp ez is át van lépve. Egy csomagkapcsolt technikájú, internetes telefonvonal átviteli minősége sem függ ma már az áthidalt távolságtól (akármi, például szakaszonkénti erősítés oldja is ezt meg), és gyakorlati szempontból nem merül fel zavaró, vagy akár csak érzékelhető késés sem. Ezt tágítja ki a vágyott átviteli abszolútum, de amennyire ezt a mai tudás a tényleges világegyetemben látja, ennek természeti korlátja van. Éppen ezt a korlátot akarjuk átlépni. A múltba szeretnénk

utazni, felborítva az ok-okozatok ténybeli rendjét; és a mérhető távolságokat mérhetetlenül rövid idő alatt akarjuk átlépni a telepátiával, holott a fény véges sebessége az oksági viszonyok térképének elválaszthatatlan része.

Mármost lehet-e a világegyetemek közötti játszmában paradoxonokat berendezni, és ezzel operálni? Ilyen volna például a prekogníció, vagy a kauzalitás valamely más (csak nagyon kicsi, de elvi tekintetben lényeges) felborulása. A kauzális kapcsolatok tekintetében lényeges a fizikai kozmológiában a fény bármely rendszerben megmért sebességének felső határ volta. Tényleges információátviteli korlát ez. Ha a telepátia átlépheti, akkor egy esemény tudása meg tudja előzni a létrejövetelét, tényleges természeti jóslásnál vagyunk, amely azonban semmi más, természeti, logikus módon nem magyarázható ki, mint a telepátia időtlenségi meghatározásában foglalt azonnaliséggal. Ez a prekogníció, a feltétlen természeti jövőbelátás. Megálmodni a bekövetkezendőt, megtudni, s erre nincs más természeti magyarázat, legföljebb a „földhözragadt" „véletlen", „ráhibázás" stb., ha eltekintünk azon esetektől, amelyek a jóslások tetemes részében lélektani alapú teljesítményekhez kapcsolódnak. Az elképzelést rengeteg mű használja, a telepátiától függetlenül is, nagy divat például a fantasztikus szociológiai példázatgyűjteményben (sci-fi irodalom néven ismeretes) az ilyen-olyan időutazás.

Ha nincsen a távolság, ezért minden kauzalitási kötelezettséget fölboríthat a telepátia, akkor nincsen időbeli távolság, ami egyfelől lehetővé teszi a prekogníciót, másfelől viszont nincsen akkor múlt sem. Ha valaki egykor volt valóban, van ma is, s beszélhetek vele; vagyis ennek mindössze az a kritériuma, hogy valóban lett légyen bármikor is.

Sőt: ad absurdum ez előrefelé is megkívántatik, ha valaki ma ugyan nincs, s eddig nem volt, de egyszer megszületik, akkor miért is ne érintkezhetnék vele? Ez előrefelé nyílt kérdés, és a bizonyosság az egyetlen – egyben teremtő – erő, amely mellette szól; hátrafelé, a múltba nézve pedig ugyancsak a bizonyosság, amely akkor „tényekre" támaszkodik.

3.VII.b. A természethez való további viszony – öröklődés

Nyilvánvalóan a telepata mint sejtegyüttes fenotipikusan olyasmit vezet elő, ami a génjei által megalapozott módon a lehetőségei közé tartozik. Ez azt jelenti, hogy egyebek mellett kapcsolatos az öröklődéssel: egy telepata esetében keresni kell, hogy áll ezzel a rokonsága. A legegyszerűbb arról számot adni, hogy egy manifeszt telepata ezt valakitől örökölte. Az intellektus javarészt az anyán keresztül öröklődik, tehát például fölvethető, hogy egy tele-

pata gyerek anyja is telepata. Ha a telepataság ritka, akkor recesszív; dominánssá erősödik, ha az anya nincs egyedül a képességével a családban. Amúgy nem kell feltétlenül az anyai öröklődés primátusára korlátozódni. A mitokondriális öröklődés példája csak kedvező eset, mert ott simán követhető az anyai vonal; de lehet efféle valamely férfisajátsággal is a genomban.

Eszköz az öröklődés kérdése, fölhasználható, de azt a kérdést veti fel, hogy ha valaki telepata, és ezáltal *egyoldalúan* képes volna gondolatot olvasni, sőt küldeni „érzékfeletti úton" (amit, az egyoldalúságot én nem sorolom a szabályos telepátiához), akkor nem telepata-e mindenki, hiszen egy létrejött telepatikus kapcsolat a másik felet is telepatává avatja.

Az öröklődés kérdése nem merül ki a megokolt következményként való magyarázatban, kell hozzá a pozitív szelekció. Akkor szelektálódik pozitívan, ha élettani-szociális előnyösséggel jár. Ilyet kell mellékelni hozzá; Dawkins szerint az egyensúlyi konfigurációkban önmagában a látszó pozitivitás nem juthat abszolút előnyhöz, mert nem feltétlenül stabil pusztán vele a társadalomkonstrukció (societas). Az önző gén esetében az önzés-önfeláldozás kettős van meghatározott egyensúlyban a stabil konfigurációkban. Mi az ellenpárja a telepátiának mint szociális értéknek? Természetesen az egoizmus, a végletes egocentrikus, a végül önmagába zárkózó önzés. A telepátiát az egoista mentalitás lezárja. A mese szerint tehát ennek adott arányban elő kell fordulnia, a Dawkins-féle szociális egyensúlyi közösség általa levezetett „önző gén" aritmetikával összhangban. Nem lehet mindenki telepata. Hogyan vállalható el a kasztjellegű megosztottság, milyen legyen a viszonya a társadalmi mobilitáshoz, a „mindenki egyenlő" elvhez és hasonlókhoz? Biztos vannak szerzők, akik hajlanak a születési elitizmusra... Demokrata szerzőknek gondjaik vannak.

3.VII.c. Telepátia és szabad választás

Ha valaki a Képességgel megszületik ugyan, onnan befolyásolhatja a fejlődését a környezet: választási lehetőség, hogy manifesztálódik-kifejeződik-e a Képesség. Elsikkadhat, mint a potenciálisan jó izomzat pallérozatlan testben, vagy a jó elme, amely a tanulatlanságban nem érvényesül. Mármost a szabadság nagy, választhatja a rosszat a telepata, s akkor elveszti a Képességet. Ez a kifejlődéssel összehangolandó kérdés, és felértékeli a segítséget/partnert, főleg fejlődő korban. A telepata ugyan korán kifejeződik, de akkor is út tartozik hozzá, amelyet értékelni kell: ha a telepátiához vezet, értékes, ha lerombolja, negatív.

3.VII.d. Ritkaság: ha a telepátia markáns öröklődő jegy lehet, akkor nem lehet ritka, és arról kell számot adni, miért nem általános (l. a genetika kapcsán is). Az egyik lehetőség az, hogy van ellene hatás, például az önmagára irányuló figyelem túlsúlya, az egoizmus. Ha adott történelmi körülmények között ez az uralkodó morális magatartás, akkor azidőtt a telepataság a ritkasága miatt szembeötlő. Az egoista kapitalizmus empatikus szintje ismerten alacsony; ez vonatkozik a telepátiára is az elidegenedettség világában. Magasra értékelik az aranyat, ahol egyrészt ritka, másrészt azért van annyi, hogy (ezzel a tulajdonságával is) használni lehessen.

3.VII. e. További öröklési kérdések: Ha a telepátia örökölhető, akkor géneknek kell mögötte állniuk; akkor is lehet, hogy árnyékolódik a kifejeződése, amin az imént is töprengtem, keveredik a biológiai alapú öröklődés és a szociális ráhatás. Mi tekintendő „génnek" (Dawkins): az replikátor, amelynek replikációja pozitív szelekciót feltételez. Ha a telepátia örökölhető, akkor a géntechnológiának mindenképpen lehet köze hozzá; továbbá ha örökölhető, mi a viszonya az „értékhez" (szociális tétel), hiszen amit önhibámon kívül öröklök, abban nincs érdemem? Ha viszont az érdem egy örökletes tulajdonság használatán múlik, akkor van használati alternatíva; a sportban pl. érdem a teljesítmény, mert a született képesség a kifejeződéshez kevés, ahhoz kell a magam sportmunkája; mi lenne ez a telepátia kapcsán? Tehát mi az érdem, azaz értékmegmunkálás a telepátia mint élettanilag örökölt szociális képesség esetében?

Valaki jónak születik. Ezt csak akkor írják a javára, ha, ezt a képességét gyakorolva, teszi is a Jót. Amúgy a születési adományozottsága másból sem látható.

3.VII.f. Evolúciós szempontok: ha a telepátia öröklődik, akkor egyfelől ebben variabilitás kell, azaz személyről személyre különbözőség; másfelől kiválogatódási előnyösség. Önmagában egy öröklődés nem jelenti, hogy ezek rendelkezésre állnak, az adott entitás majd elszámol a rátermettségével, amely lehet kapcsolatos a telepátiával.

Más szempont: ha öröklődik, még mivel öröklődik együtt? Az adott gén milyen fenotipikus egyéb adottságokhoz kapcsolódik? Lehet-e ez olyan, mint a küllem, amely esetleges, a szülőhöz „érték nélkül", egyszerűen hasonlít a gyerek? A hasonlóság kiterjedhet az arcvonásokra, a termetre, adott módon a szem-haj-bőr színére, a telepátiára..., és máris takarékra tettük a telepatikus tulajdonság fontosságát. Hja, örökölte, de jó neki, vagy nem is. „Nekem nem kellene, örökéletű sem akarnék lenni..." (– ártatlan kispolgár;

de tényleg, a telepátia és a Jó kapcsolata nem jelenti, hogy feltétlenül jó volna a telepatának, regényekben lehet ugyan így dönteni).

3.VIII. További problémák röpke jegyzéke

Ahogy a bevezetésben is kénytelen voltam beismerni, egy készültségi fok felett elvesztem a hatalmamat a történet felett. Nincs esélyem arra a direkt útra, amelyet fegyelmezettebb elmék követhetnek: kikövezik azt, majd haladnak rajta. Számot kell vetnem vele, hogy nem tudom a telepátiakérdést előmunkálattal megnyugtatóan kimeríteni-elrendezni, hogy az így előkészített nyersanyagból azután építkezhessek: bonyolultabb kérdésköröknek nem tudok megelőzően, megnyugtatóan a végükre járni. Van azonban remény: az önmaga útjára tért regény pontról pontra elérkezik a problémákhoz, nem kell azokat az elképzelhető bőségükben előre bekészletezni. Rendben, de azért – a lelkiismeretem megnyugtatása végett – átfuthatom, ami már a kezem ügyébe esik. Teljességre nem is törekedhetek.

3.VIII.a. Történelem: a telepátia szoros társadalmi jellegéből következik, hogy az előfordulásai kultúra- és történelemfüggők. Eldöntendő, merrefelé tart a történelemmel. Ehhez a háttérben megfelelő történelemmodell kell. A telepátia társadalomközelsége rendszerint arra terel, hogy az őt alkalmazó művek kacérkodjanak a történelemmel.

3.VIII.b. Harc: Ha a telepatikus viszony felhasználásával -- a Jó primátusa ellenére -- lehetséges rosszhiszemű akció, ez ellen ugyanúgy fel kell fegyverkezzen az érett telepata, mint megtámadott ország az „erkölcsileg védhető” kegyetlenségre, amelybe mindazonáltal utólag bele szokás kötni, el kell vele számolni örökké, újra meg újra, mert a kegyetlenség végső soron nem elfogadható. A történelemben nincsenek örökkévaló hősök; amiként amúgy a gonosztevőket is relativizálják, esetleg épp újabb gonosztettek törekvéseihez. Egy regény megteheti, hogy eldönti, mi a Jó és mi a Rossz; a történelem viszont, haladásában, sokszor feloldja a határozott minőségeket, hogy ne legyen túl könnyű a többedik generációknak (meg akik nekik írnának).

3.VIII.c. A telepata mint jelenség: a másik gondolatának érzékelése gyorsabb, mint a verbális közlés, ezért a nem telepata partner számára a telepata nagyon gyors, vág az agya, a másik megértése nagyon világos, pontos. Feltűnő a figyelem összpontosítási képessége. Holott ez csak a gondolatok másik által gondolt voltával kapcsolatos közvetlenség, olyan,

mint a tiszta optika a piszkoshoz képest. Ezen túl tételezendő a magas intellektus!

3.VIII.d. Szándék kontra kitettség:

Az agy alvás közben is dolgozik, természetesen álomban is lehetséges kapcsolat, amint a leendő szereplőim között van is. Ennek részletei, korlátai, aspektusai a korábban már érintettek mellett: a védtelenség, a korlátlanság, az érzelmi kontra logikai viszony, ami más álomban, mint ébren.

3.VIII.e. Kapcsolat erőltetésének lehetősége:

Kapcsolat a kívánság ellenére, vagy anélkül. Belső kívánság, amelyet maga elől is letagad a kapcsolatra más kezdeményezésére lépő fél. (L. a föntebbi példát a morálkérdéseknél, a „Ki hall engem" fantasztikus novellában.)

3.VIII.f. Nagy kor- és érettségkülönbségű kapcsolat sok vonatkozása:

telepata anya és gyermeke, a gyermek és a külvilág vonatkozásai, a gyerek és felnőtt partner kérdései. A Képességgel való találkozás korfüggése. Milyen egy telepata még beszélni sem tudó kisgyerekként, milyen legyen egy telepata újszülött? Az öröklődés és a rátanulás lehetőségének viszonya, a ráébredés. A telepátia a szociális képesség érdem nélküli (örökölt) fellépte; mégis dicséretes, mert főbenjáró érték: szociális képesség. Ez esetben úgy lehet rá büszke a tulajdonosa, mint szépségkirálynő a győzelmére. De akkor vizsgálandó, a puszta öröklésen, a kifejeződés ilyen-olyan szintjein túl és azok mellett lehet-e „magánképességként" értelmezni egyáltalán.

3.VIII.g. Telepataság és érvényesülés viszonya (sztoritétel): ha a telepátia erő, akkor a hordozója sikeres kellene legyen; nem mintha magasra értékelhető szellemi képességűek minden konstellációban sikeresek lennének... Lehet-e egy telepata esendő? Késleltetett, végső siker; a telepátia a meseszférában értelmezendő, és nagyon sokféle mese építhető fel.

3.VIII.h. A telepatikus kapcsolat és differenciált összekapcsolódása másfajta interperszonális kapcsolatokkal:

Telepátia és barátság, telepátia és ellenségesség, telepátia és szerelem stb. viszonyának lehetséges változatai. Két telepata vetélkedik vagy egyáltalán szembekerül egymással; ezt lehet akár kizárni, akár drámai és morális vonatkozású feszültség összetett allegorizálásához bevetni stb. Szimultán sztorifedelek: az eseménytörténet és a mélyben lezajló telepatikus történés

érzékeny lehetőségekkel szolgál (például efemer ellenségesség barátságba torkollik, telepátia nélkül nem így végződne.)

Külön, bonyolult kérdéskör a telepatikus képesség és a szex, a szerelem viszonya. Alkalmazhatók-e egymás allegorizálására, erősítésére? Hiszen a szex nemfüggő, de a telepátia nem. Sajátos kérdés, ha a szexről levesszük a nemfüggést, és egyenlőként fogjuk fel a homoerotikus és heteroerotikus vonzódást, lelki együttműködést. Ebben a felfogásban a szex nem kétnemű viszony, hanem kétszemélyes viszony. Többszereplős szexuális problematika (pl. szerelmi háromszög, nyílt kapcsolatok, féltékenység stb.) telepatikus térben.

3.VIII.i. Verbalitás

Emlékátvitel telepátia útján. A kutya is emlékszik a gazdájára, annak ellenére, hogy nem verbalizálja ezt az emlékét. Az emlékek, sőt a gondolatok sem feltétlenül, s tán nem is elsődlegesen szóbeliek. A mentális átvitel tehát fölötte áll a verbalitásnak, esetleg megfogalmazhatatlan – döntés kérdése adott esetben. Milyen lehet a beszédkészségét átmenetileg vagy végleg elvesztett partnerrel telepátia útján való szellemi érintkezés? (Sztrókos barátommal gyakorolhattam, amíg vissza nem tért a beszédkészsége; miközben jó szándékú, de tompa környezete azt hitte, elveszett az értelme is; hónapokig tehetetlenül dühöngött magában. Ugyanez másik barátommal, aki a lélegeztető gépen volt szavakban kommunikációképtelen. Empátia és innovatív trükkök a velük való kommunikációban.) Telepatikus kapcsolat bányában rekedtekkel.

3.VIII.j. Telepátia műszaki támogatása: protézisek, kiegészítők, képző, megerősítő eszközök és módszerek, telepátiaiskolák; telepátiasérültek egészségügyi ellátása.

4. Végül

4.a. **Töprengésemben megpróbáltam átfutni szerzői telepátiakérdések – félek, elenyésző – töredékét.**

Némelyikkel már szembe is kerültem, és hoztam döntéseket; nyilván leginkább kidolgozatlanokat. A regényben majd egyes fejlemények szépségesen megtestesítik némelyiket, és az olvasó nem is gondol a mögöttes szellemi kínra. Node, volt már regényem, amelyben a glóbuszon több irányból, különféle indulási pontokból és közlekedési eszközökön, ugyanakkorra kellett ugyanoda jutniuk a harcosoknak, hogy megküzdjenek a Kifejletért. Amikor az olvasók a történeten kacagtak, többnyire nem is gondolták, hogy

a szerző éjszakákon át szerkesztette a földrajzi és naptári táblázatokat, válogatta az utazási módokat és kalkulálta a sebességeket, hogy a kifejlet biztonságban előállhasson, és őt hanyagságon se kapják. Akadnak írók, akiknek mindez kijön a kisujjukból, ők a Nagy és Zseniális Mesélők. Bárcsak ilyen lehetnék, egy Rejtő Jenő, egy Gabriel García Márquez. Én sajnos elgyötrődöm a kevésbé fontos dolgokkal – a fontosak meg közben elillannak. Ráadásul komoly potenciális barátokat vesztek, hiszen bízvást telepátiahitben elborult misztikus vagyok – holott csak ama meggyőződésben vizsgálódom, hogy ha már fölveszem a telepátiát az arzenálomba, gondoznom kell, teljesen függetlenül attól, mit tartok felőle – amiről ők mit sem tudhatnak.

4.b. Önkéntes elfordulás

Még ha valami abszolút jó is, és ezért szerethető is feltétel nélkül, akkor is gyakran előfordul, hogy ez nem terjed ki mindenkire, mindenkorra, minden körre stb. valamely telepatától nézve. Mindennek van ellentéte, az abszolútnak is ugyebár (logikai isiász). Megcsömörlik a jótól. Mindenkinek jó, csak neki nem, mert ő a Világegyetem Mártírja. Mi az, hogy Jó? Jobb lett volna nem telepatának születni. Ha a telepátia Isten személyes adománya: kérte valaki?! Mostanában nyüzsögnek az adománygyűjtők, hát nesztek!

Ez, a Jó relatív volta, és ami ebből következik morális és operatív szinten egyaránt, megint pontosan akkora csomag, mint az egész eddigi. Megrettenek a gondolattól, hogy esetleg majd még ilyesmivel is foglalkoznom kell, katonáéknál már biztos előfordult. Lehet ez az önmaga útjára tért, hatalmam alól kiemancipálódott regény akár agresszív is, és ellenem talál fordulni. Még megtáncoltat, mielőtt kacagva elszakad a teremtőjétől, felnőnek a gyermekek. Istennek sem lehet feltétlenül kellemes, amikor néha körülnéz, legalábbis ahogy mi, evilágban halandók sejteni véljük néha; különös elágazásai lehetnek akár egy predestinációnak is. Szervusztok, telepaták, velem többé nem.

4.c. Ha már elkészült egy reprezentáns egy másik lélekben, azzal külön is el kell számolni, mert a telepatikus egység feltétele a kettősség, amint ezen korábban is kellett már rágódnom. A telepatikus partner introjekciója mint annak a biztosítéka, hogy a Kapcsolat nem puszta illúzió vagy tudathasító magánfantázia, amelytől – amikor akar – könnyedén elválik, ama tudatnak architektorikus része; s ha bármely okból hirtelen megszűnik, például a másik fél halálával, az annak a léleknek a megrendülésével jár,

amelynek építészeti szilárdsága korábban magában foglalta, az elsőrendűen fontos lélektartozékok között. Lélekűr, jól dramatizálható.

Na ugye, hogy szinte alig valamit rendeztem el telepátiaügyben. Nem mintha e kérdéssel is ne foglalkoztak volna már számosan. (l. föntebb: „Ki hall engem?")

4.d. A telepatikus partner kommunikációs képviselete introjektált személy, aki bennem lakozik – az efféle képzeteknek tágabb az osztálya, mintsem hogy csupán kommunikációs modellként használjuk. Megkérdezhetem a negyed évszázada eltávozott, mégis elevenen bennem élő apámat, mit tenne „e helyzetben" (akkor tán a szavak fele még nem is volt); mégis bízvást olyan választ ad, amilyet élőként adna. Ha akarom, hiszem, hogy csak jól ismertem; ha akarom, hiszem, hogy tényleg bennem él.

Ahogy az Idő halad, egyre több barátommal és szerelmemmel efféle a kapcsolatom; míg mindannyian, végleg, egészen egymásba nem költözünk, miáltal megszűnik köztünk minden tér- és időbeli távolság, és alighanem teljes lesz a megértés.